

عنوان مقاله:

تجزیه و تحلیل نقاط تمرکز بیماری لیشمانیوز احشایی و بررسی ارتباط آن با دمای هوا در GIS

محل انتشار:

فصلنامه کاربرد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در علوم محیطی، دوره 3، شماره 9 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

الهه اکبری - استادیار دانشگاه حکیم سبزواری دانشکده جغرافیا و علوم محیطی گروه سنجش از دور و GIS

خلاصه مقاله:

لیشمانیوز احشایی (VL) یک بیماری ناقل زئونوز است. چندین عامل خطر جغرافیایی بر بروز VL تاثیر می گذارند، از جمله دمای هوا، که برای توسعه پشه خاکی حیاتی است. تعداد کمی ایستگاه های هواشناسی پراکنده اقدام به ثبت دمای هوا می کنند و اندازه گیری های میدانی پرهزینه و زمان بر است، اگر چه ارزیابی دمای هوا برای فعالیت های پیشگیرانه برای اپیدمیولوژیست ها بسیار مهم است. دما را می توان با سطوح پیوسته استخراج شده از طریق سیستم اطلاعات جغرافیایی تعیین کرد. این سطوح با استفاده از روش های زمین آماری شامل کریجینگ / کوکریجینگ معمولی، کریجینگ / کوکریجینگ سراسری در مناطق کلبیر و خداآفرین ایران تولید شد. با استفاده از آمار $Getis-Ord\ Gi^*$ و $Moran's\ I$ جهانی، نقاط تمرکز یا داغ و تجزیه و تحلیل خود همبستگی مکانی بیماری VL تعیین شده است. با توجه به $Z-score$ و $p-value$ به ترتیب ۲.۲۲ و ۰.۰۲۶، کمتر از ۵ درصد احتمال دارد که این الگوی خوشه ای بیماری می تواند نتیجه شانس تصادفی باشد. برآورد $MAE=۱.۹۸۹۷$ ، $RMSE=۲.۷۱۴$ و $PE=۱۳.۷۲$ نشان داد که روش کوکریجینگ معمولی روش برتر در این مطالعه بوده است. بروز VL با دمای هوا از طریق ضریب همبستگی پیرسون ارتباط نزدیکی داشت. اپیدمیولوژیست ها باید مطالعات خود را بر روی سایر روستاهای مشابه روستاهای مبتلا به بیماری از نظر دمای هوا گسترش دهند. در این روستاها احتمال فعالیت پشه خاکی و بروز VL بیشتر از سایر روستاهاست، بنابراین انجام اقدامات پیشگیرانه ضروری به نظر می رسد.

کلمات کلیدی:

لیشمانیوز احشایی، تجزیه و تحلیل نقاط تمرکز و خودهمبستگی مکانی، دمای هوا، زمین آمار، سیستم اطلاعات جغرافیایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2056034>

